

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 534/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. decembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Š. Č., K., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Správy katastra v Námestove v konaní vedenom pod sp. zn. V- 474/2009-M a jej rozhodnutím z 9. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. Č. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2011 doručená sťažnosť Š. Č., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Správy katastra v Námestove (ďalej len „správa katastra“) v konaní vedenom pod sp. zn. V-1474/2009-M a jej

rozhodnutím z 9. novembra 2009 (ďalej aj „napadnutý postup a rozhodnutie správy katastra“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ uzatvoril 30. septembra 2009 kúpnu zmluvu, na základe ktorej previedol spoločne so svojím otcom spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území K. zapísaných na liste vlastníctva č. 1168 a č. 1307 na deti sťažovateľa. Správa katastra napadnutým rozhodnutím zamietla návrh sťažovateľa na povolenie vkladu podľa § 30 a nasledujúcich zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„Svoje rozhodnutie (správa katastra, pozn.) v časti predávajúceho K. Č... ako otca sťažovateľa správne odôvodnila tak, že plnomocenstvo udelené sťažovateľovi predávajúcim K. Č... je neplatné, keďže splnomocniteľ dňa 15. 04. 2008 zomrel a teda plnomocenstvo zaniklo. Taktiež splnomocniteľ nemohol v roku 2007 poveriť sťažovateľa predajom nehnuteľností v katastrálnom území K. zapísaných na LV č. 1307, nakoľko v tom čase nebol na predmetnom liste vlastníctva uvedený ako vlastník.

V časti týkajúcej sa sťažovateľa ako predávajúceho odporca zamietol návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, nakoľko kúpna cena je za všetky prevádzané nehnuteľnosti stanovená jednou sumou vo výške 10 eur. Keďže z povahy prevádzaných nehnuteľností je zrejmé, že nemôže ísť o rovnaké ceny, nie je možné oddeliť časť zmluvy, týkajúcu sa nehnuteľností vo vlastníctve K. Č. od ostatných nehnuteľností a preto je právny úkon neplatný ako celok.

Proti uvedenému rozhodnutiu Správy katastra podal sťažovateľ odvolanie v zákonnej lehote, pričom ho odôvodnil tým, že plnomocenstvo považuje za platné a kúpnu cenu za určitú.

Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 22 Sp/106/2009-118 zo dňa 22. 10. 2010 potvrdil rozhodnutie Správy katastra Námostovo č. k. V 1474/2009-M zo dňa 09. 11. 2009. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku súhlasil s odporcom, že plnomocenstvo bolo

neplatné a zaniklo smrťou splnomocniteľa. Rozhodnutie odporcu v časti týkajúcej sa sťažovateľa ako predávajúceho je podľa krajského súdu vecne správne, avšak z iného právneho dôvodu keďže od 01. 09. 2009 v zmysle § 79i a § 31 ods. 3 katastrálneho zákona správa katastra nemôže rozhodnúť len o časti návrhu ako to bolo do 31. 08. 2009. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že novelizovaný katastrálny zákon neumožňuje správe katastra len čiastočne povoliť návrh na vklad, hoci by v tejto časti boli podmienky na vklad splnené. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že podľa názoru krajského súdu došlo v danom prípade len k čiastočnej neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy), avšak pre zmenu zákona musel rozhodnutie odporcu potvrdiť.

Proti uvedenému rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 22 Sp/106/2009-118 zo dňa 22. 10. 2010 podal sťažovateľ v zákonnej lehote odvolanie, pričom zotrval na svojich dôvodoch.

Najvyšší súd SR súd rozsudkom č. k. 1 Sžr/32/2010 zo dňa 27. 09. 2011 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 22 Sp/106/2009-118 zo dňa 22. 10. 2010 nakoľko došiel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Najvyšší súd SR v odôvodnení rozsudku nesprávne uviedol, že kúpna zmluva bola uzatvorená medzi sťažovateľom ako predávajúcim a súčasne ako kupujúcim. Kúpna zmluva bola uzatvorená medzi sťažovateľom a jeho otcom ako predávajúcimi a deťmi sťažovateľa ako kupujúcimi.

Ďalej Najvyšší súd SR nesprávne uviedol, že krajský súd s poukazom na § 79i zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálny zákon potvrdil názor Správy katastra, že kúpna cena 10 € bola vypočítaná vo vzťahu k všetkým prevádzaným spoluvlastníckym podielom. Naopak Krajský súd jednoznačne uviedol, že novelizovaný katastrálny zákon neumožňuje správe katastra len čiastočne povoliť návrh na vklad, hoci by v tejto časti boli podmienky na vklad splnené. Podľa názoru krajského súdu došlo v danom prípade len k čiastočnej neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy), avšak pre zmenu zákona musel rozhodnutie odporcu potvrdiť. Kúpna cena vo výške 10 € a jej údajná nemožnosť vypočítania resp. určenia nebola dôvodom, pre ktorý Krajský súd v Žiline potvrdil rozhodnutie správy katastra.

Sťažovateľ v podanom odvolaní proti rozhodnutiu odporcu ako aj v následných odvolaniach proti rozhodnutiam správnych súdov neustále trval a trvá na skutočnosti, že návrh na vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich v časti, v ktorej prevádza na nich

svoj spoluvlastnícky podiel mal byť povolený. Kúpna cena bola riadne dohodnutá, došlo k jej riadnemu vyplateniu a nie je rozhodujúce v akom podiele si túto cenu mali rozdeliť predávajúci. To je záležitosť, ktorá sa netýka ani odporcu, ani žiadnych iných štátnych orgánov a oprávnenie riešiť predmetnú záležitosť odporcovi nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu.

Sťažovateľ súhlasí s názorom Krajského súdu v Žiline, že v danom prípade došlo len k čiastočnej neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy). Sťažovateľ sa však nestotožnil s názorom Krajského súdu v Žiline, že pre zmenu zákona musel rozhodnutie odporcu potvrdiť.

Obsah vlastníckeho práva je vyjadrený v § 123 Občianskeho zákonníka. Postupom správneho orgánu bolo porušené právo sťažovateľa nakladať so svojim majetkom, keďže nesprávnym postupom správneho orgánu nedošlo k prevodu vlastníckeho práva sťažovateľa na kupujúcich.

Nakoľko bol právny úkon, ktorým sťažovateľ prevádzal svoje vlastnícke právo platný, bola správa katastra povinná jeho návrhu na vklad vyhovieť, keďže podmienky na povolenie vkladu boli splnené.

Znenie § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. Katastrálneho zákona, na ktoré sa vo svojom rozsudku odvoláva Krajský súd v Žiline je v rozpore s článkom 20 ústavy, keďže prílišným formálnym výkladom odopiera sťažovateľovi scudzovať majetok.

Sťažovateľ sa pred podaním ústavnej sťažnosti domáhal nápravy na Krajskom súde v Žiline a na Najvyššom súde SR. Účelom tejto sťažnosti je ochrana vlastníckeho práva. Podľa názoru sťažovateľa správa katastra postupovala a rozhodla spôsobom, ktorý je v rozpore s jeho základným právom podľa článku 20 ods. 1 Ústavy SR. “

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa vlastníť majetok a nakladať s ním podľa článku 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Správy katastra v Námestove č. k. V-1474/2009-M zo dňa 09. 11. 2009 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozhodnutie Správy katastra v Námestove č. k. V-1474/2009-M zo dňa 09. 11. 2009 a vec mu vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 1.-Eur, ktoré je Správa katastra v Námestove povinná zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi trovy konania, ktoré je povinný odporca sťažovateľovi nahradiť.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou

sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

V danom prípade sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy (len) napadnutým postupom a rozhodnutím správy katastra.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (podobne II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04).

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným

(všeobecným) súdom, príp. iným orgánom verejnej moci, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy postupom správy katastra v konaní vedenom pod sp. zn. V-1474/2009-M a jej rozhodnutím z 9. novembra 2009, proti ktorému sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline rozsudkom č. k. 22 Sp 106/2009-118 z 22. októbra 2010 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že napadnuté rozhodnutie správy katastra potvrdil v súlade s § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1 Sžr 32/2010 z 27. septembra 2011 tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ sám uznal, že proti napadnutému postupu a rozhodnutiu správy katastra mal k dispozícii účinné právne prostriedky ochrany svojho základného práva, ktoré aj riadne využil. O uvedených právnych prostriedkoch ochrany boli oprávnené a aj povinné rozhodnúť príslušné všeobecné súdy, čo v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2011